

LABOD izhaja štirinajstredno v nakladi 2200 izvodov - Ureja ga uredniški odbor - Odgovorna urednica: Lidija Jež, tehnični urednik: Marjan Moškon - Grafična priprava in tisk Dolenjski informativni in tiskarski center Novo mesto.

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LABOD TOVARNE OBLAČIL NOVO MESTO

s prodajo smo lahko zadovoljni

V zadnji številki našega glasila smo pisali o novi kolekciji, danes pa že lahko postrežemo z rezultati zaključevanja. Ob tem velja najprej poudariti, da so le-ti zaradi širine in pestrosti kolekcije lepi in okvirno rečeni v obsegu, kot smo ga dosegli tudi v lanskem obdobju. Sicer pa si oglejmo prodajo po programih:

V klasičnih srajciah ni pravega odziva. Stagnira predvsem prodaja iz skupine TIP-TON, kar je deloma tudi razumljivo. V trgovinah so že zaloge iz prvega polletja letos, tu pa so tudi naročila za drugo polletje in seveda je zaloga s tem dovolj. Povečala pa se je prodaja modnega, predvsem športnega programa v srajciah. Le-to so predvsem enobarvne, tkanine pa so v veliki večini domačega izvora, zato ne bi smelo priti do izpada pri realizaciji, kljub večjim zaključenim količinam. Ob srajciah pa kažejo podatki zaključevanja, da se menja struktura v korist kratkega rokava, kar prinaša s seboj določene probleme pri financiranju. Proizvodnja teh srajc bo morala - glede na zaključene količine steči že koncem februarja, odprema pa bo v mesecu aprilu, priliv finančnih sredstev pa sledi šele v mesecu maju.

Športni modeli srajc zahtevajo pri izdelavi 15 do 20 odstotkov višje čase, kar kaže tudi na zahtevnejšo kreacijo. V povečanih količinah so prodani predvsem na planiranih področjih to je Dalmacija in hrvaško področje sploh, Beograd, BiH.

Tudi pri bluzah je prodaja komadno večja od lanske v

istem obdobju za 10 do 20 odstotkov. Pri ženskih bluzah lahko rečemo, da od Laboda tržišče že veliko pričakuje in ima celo rezervirane kapacitete za nas. To dejstvo nas seveda še bolj zavezuje, saj tako ugodnega odziva nikakor ne smemo izgubiti. No, tudi letos smo upravičili zaupanje, kar kažejo zaključki. Povedati pa moramo, da so tudi ženske bluze predvsem iz domačega materiala, saj uvoza skoraj da ni.

V programu vrhnjih oblačil smo komadno zaključili iste količine kot v lanskem vzporednem obdobju. Vendar se letošnji tren potrošnje menja iz volnenih tkanin v korist bombažnih in poliesterskih tkanin. Uspešni smo v prodaji ženskega programa, medtem ko je pri moških oblekah čutili precejšen upad prodaje. Podobne zaključke beleži takorekoč cela Evropa, saj velja poudariti, da v Evropi stagnira prodaja klasične moške obleke za 17 odstotkov. Na našem tržišču imajo težave s prodajo moških oblek tudi veliki proizvajalci teh, mi pa smo ob njih majhni in s tem vzporedno dražji.

Podobna je situacija pri samih hlačah. Tu je za enkrat

prodaja zadovoljiva, zavedati pa se moramo, da specializirani proizvajalci kot je to Novoteks, Mura Fl kraj... ponujajo velike količine in nižje cene.

Namesto moških sukničev močnejše teče prodaja bluzonov, kjer pa je slika podobna kot pri hlačah in oblekah. Ker smo na tem področju majhni, smo dragi, naša proizvodnja pa je maloserijska.

Slika zaključevanja pravi, da smo lahko s prodajo zadovoljni. Marsikatera sorodna delovna organizacija nudi za nakup svojih izdelkov potrošniška posojila, da lahko zadovoljivo pokriva prodajo. Mi smo za enkrat brez te injekcije uspeli prodati take količine, kot lani, menja pa se struktura iskanih proizvodov. Tako v prihodnjem obdobju ne pričakujemo težav s skupno močjo, pač pa pričakujemo težave z obratnimi sredstvi trgovin. Nič manj pa ne bo problemov pri likvidnosti naše delovne organizacije in pa seveda pri sami nabavi domačih surovin.

Tako dobi vsak uspeh tudi kanček grenkega priokusa, kar pa nas mora še bolj spodbuditi k resnemu in doslednemu izpolnjevanju naših obveznosti.

B. V.

o odgovornosti

Vsak delavec v združenem delu se mora zavedati, da pri odgovornosti ne gre za odgovornost proti tretjemu, temveč za medsebojno odgovornost delavcev, ki izvira iz dogovorjenih obveznosti med delavci.

Da pa bi bilo upoštevanje dolžnosti in obveznosti čim učinkovitejše, so potrebne sankcije za primer ko se delavci ne pridržujejo pravil (tako določil samoupravnih splošnih aktov kot sklepov samoupravnih organov).

V tako zaostreni gospodarski situaciji, ko je vedno večja brezposelnost in s tem tudi ponudba delovne sile, bi se moral vsak delavec še bolj zavedati, da je dolžan svoje delovne obveze kar najbolje izpolnjevati. Prav zaradi tega bi morale disciplinske komisije dosledno izrekati ustrezne ukrepe za kršitve delovnih obveznosti in discipline in s tem zagotoviti delo najboljšim delavcem, tistim, ki pa nimajo pravilnega odnosa do dela in sodelavcev naj za neodgovornost odgovarja na ta način lahko disciplinske komisije posredno vplivajo tudi na boljše izvrševanje plana.

ROMANA TRPIN

Z zaključevanja - naš trgovski zastopnik Rizo Jukovič s stranko.

priprave

S tematskih razprav

Občinski sindikalni svet v Novem mestu je ob pripravah na 10. kongres ZSS organiziral več tematskih razprav, ki smo se jih udeleževali tudi delavci Laboda. Sicer so bili med prisotnimi sindikalni delavci, poslovodne strukture, predstavniki DPO, organizatorji informiranja... Tudi vsebine teh razprav so bile zelo žive in so kar vabile k sodelovanju.

Povzetek iz glavne misli tematskih razprav so udeleženci iz Laboda strnili tudi v kratek zapis za naše glasilo.

ZAPOSLOVANJE

Razprava je bila organizirana v Krki – tovarni zdravil. Izluščila je nekaj pomembnejših misli o zaposlovanju v novomeški regiji. Posebna pozornost je bila posvečena zaposlitvi mladih in nasproti tej ugotovitvi je bila poudarjena nujnost zmanjševanja dela po pogodbah in nadurnega dela. Tudi večje sodelovanje med šolami in združenim delom skupaj z usklajitvijo programov in zahtev, je bila točka dnevnega reda, prav tako pereče področje pa je zaposlovanje invalidov in težje zaposljivih oseb. Med temi so namenili nekaj pozornosti tudi zaposlovanju Romov, ki jim je bila v preteklem obdobju posvečena vsa pozornost. Da bi te ljudi vključili v delo, so bile organizirane tudi posebne skupine, kjer so socialni delavci s še nekaterimi odgovornimi skušali pripraviti Rome za življenje in delo, vendar se je od skupno 45 vključenih v te skupine zaposlilo nekaj manj, medtem ko se je sčasoma ta številka še zmanjšala in sedaj so v delovnem razmerju le še štirje.

Ob programih zaposlovanja je razprava pokazala na nujnost izdelave načrta za napredovanje lastnih delavcev v lastnih sredinah je kar v sklopu stimulacij gotovo pomembna postavka. Eden od zaključkov, vezanih na novomeško področje, pa velja večjemu zaposlovanju na področju kmetijstva in živilsko-predelovalne industrije.

Tematska razprava pa ni šla mimo SS o minimalnih standardih, ki se zaradi objektivnih težav ne izvaja v pričakovani meri.

INFORMIRANJE

O pomembnosti področja obveščanja za odločanje, to je za samoupravljanje, je sindikat že velikokrat spregovoril. Tematska razprava pa je želela opozoriti na sisteme obveščanja, na odgovornosti, normativno ureditev in ne nazadnje na status delavcev, ki delajo kot organizatorji obveščanja. Ugotovitve so sicer pokazale, da vendarle obveščanje v ZD napreduje, da postajajo vsebine glasil vse aktualnejše in da je znotraj delovnih organizacij močno razvit sistem obveščanja. Ob tem še vedno velja živa beseda v majhni samoupravni skupini kot pomemben delež v obveščanju, prav tako pa so glasila zelo močna postavka v tem. Tudi redni bilteni in druga sprotna sredstva obveščanja postajajo pogostejši viri informiranja, so pa dostopnejši manjšemu krogu. Normativna ureditev področja obveščanja je pogosto zajeta v raznih aktih, le redko pa je to področje urejeno s svojim aktom to je Pravilnikom o obveščanju. Da je temu tako, je gotovo vzrok v čakanju na nov republiški zakon o javnem obveščanju, ki je v zadnji fazi priprav in, ki bo gotovo prinesel več novosti, hkrati pa še vedno nerazčiščena vsebina dela pomembnega organa – odbora za obveščanje (v našem glasilu smo o tem že pisali). V razpravi pa je bila poudarjena misel, da vendarle „centri“ za obveščanje, ki jih je sindikat priporočal (sestavljajo ga tajništvo samoupravnih organov in samoupravno delegatsko obveščanje) ne bi bili v vseh primerih upravičeni, saj bi se znali mnogi, ki so odgovorni za obveščanje, zanašati se, da je vsa teža in odgovornost informiranja na takem centru in pri tem zanemariti svoje obveze do informiranja. V primerih, kjer bi se to znalo pokazati, naj bi skušali sprotno in celovito obveščanje spodbuditi pri vseh, ki so po svojih funkcijah odgovorni za obveščanje, potrskati na njihovo zavest, na njihove dolžnosti in tako speljati sistem obveščanja.

Glede statusa delavca, ki dela na obveščanju, pogojev dela, odprtost virov informacij... je bila poudarjena vloga OO sindikata, ki bi morala pri urejanju teh razmerij stati ob strani. Sicer pa je razpon pri pojmovanju teh delavcev ali služb kaj širok, saj je ponekod to celo delavec s posebnimi pooblastili, drugje pa niti še nimajo delavca, ki bi bil zadolžen le za obveščanje.

DELO SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE

Tematski razpravi je prisostvovalo približno 40 udeležencev, to je predsednikov delavskih svetov, predsednikov komisij za samoupravno delavsko kontrolo in ostalih družbenih institucij, ki se ukvarjajo z zatiranjem gospodarskega kriminala v organizacijah združenega dela.

V sproščenem pogovoru smo ugotovili, da v novomeški občini komisije za samoupravno delavsko kontrolo ne delajo po programu, če si le-tega sploh zastavijo, da pa naj sindikat sodeluje pri spodbujanju delovanja komisije za SDK. Pose-

bnih ugotovitev kako naj to poteka ni bilo.

Nadalje je bila poudarjena misel, da organi samoupravne delavske kontrole premalo sodelujejo s strokovnimi službami, ki se ukvarjajo s finančnim poslovanjem TOZD, da na teh področjih prihaja do največjih kršitev, da komisije za SDK niso toliko usposobljene, da bi te kršitve zaznale in ukrepale.

Posebni problem v zvezi z delovanjem samoupravne delavske kontrole neposredno po vseh delavcih TOZD je obveščanost o dogajanju v TOZD. Sindikalna skrb za obveščanost je vse premalo poudarjena, brez obveščanosti pa tudi ni učinkovita samoupravna delavska kontrola.

Podana je bila misel o delu režijskih delavcev. Komisije za samoupravno delavsko kontrolo naj sprožijo postopke za prejem ustreznih samoupravnih splošnih aktov s področja določanja obsega in kvalitete ter gospodarnosti režijskih del in nalog v strokovnih službah, kajti le na podlagi tega samoupravnega akta, bo imel vsak delavec možnost samoupravne kontrole, ali delavec prvotno dela to kar mora in tako kot je potrebno, ali svoj morebitni položaj (kot IPO in drugi) izkorišča v svoje dobro in škodo družbi.

Udeleženci na kongresno gradivo niso imeli pripomb.

MILENA KOŠIČFK
TONČKA KRALJ
FRANCI JURŠIČ
LIDIJA JEŽ

„Še vedno rada pridem v svoj kolektiv,“ pravi upokojenka iz Delte, tov. Marija Boljcer.

vprašanje likvidnosti

Težave z likvidnostjo postajajo kar redno mesečno vprašanje. Spoprijemajo se z njim direktor, finančna služba in prodaja; premalo pozornosti pa mu posvečajo temeljne organizacije, ki bi vendarle lahko bistveno pripomogle k premostitvi teh težav.

Med prvimi nalogami na tem področju je zmanjšati nedovršeno proizvodnjo ter konstantno skrb za čiščenje in kompletiranje delovnih nalogov.

V ilustracijo naj velja poudariti, da so temeljne organizacije doslej tretjino ali celo polovico mesečne proizvodnje odpremljale šele koncem meseca. Vodstvo vsake temeljne organizacije se mora zavedati, da količine, ki prispejo v trgovino nekje od 23. v mesecu dalje, obremenjujejo trgovino šele za prihodnji mesec in tako tudi plačila prihajajo v našo blagajno sorazmerno z njihovo bremenitvijo. Če pa trgovina dobi blago nekje na začetku meseca, ima cca dvajset delovnih dni časa za prodajo tega blaga. To je ključnega pomena, če vemo, da je trgovec nagrajen tudi glede na zalogo oz. realizacijo. In če so presežene planirane finančne zaloge, sledi manjši osebni dohodek. Iz tega naslova pa izvirajo tudi naše težave okoli 12. v mesecu, ko je izplačilo osebnih dohodkov, saj prihajajo plačila blaga, ki so ga temeljne organizacije odpremile na koncu meseca, šele nekje okoli 15. v naslednjem mesecu.

Kljub neprestanim opozorilom temeljnim organizacijam za tekočo odpremo, doslej ni bilo pravega uspeha; nujno pa mora tudi na tem področju zaživeti odgovornost, ki pa jo ob razumevanju celotne situacije gotovo niti ne bi bilo tež doseči. Le zavedati se moramo naših skupnih ciljev!

B. V.

OBISK VELESEJMA

V TOZD LIBNA organizirajo vsako leto ob jesenskem zagrebškem velesejmu tudi obisk te prireditve za brigadirje in ostale strokovne delavce. Tudi letos so si ogledali sejma. Stroške prevoza krije TOZD, ekskurzija pa je organizirana izven delovnega časa. Ker dela Libna v dveh izmenah, je bil tudi obisk sejma organiziran v dveh izmenah, da delo ne bi trpelo.

Del priprave dela v Ljubljani, kjer sicer teče modeliranje, šabloniranje, delajo vzorčne šivilje in teče krojenje za oddelek po meri.

novosti iz delte

Mnogokrat rečemo, da je v naši proizvodnji sleherna minuta dragocena. Prav zato je posebna skrb, ki so jo v TOZD DELTA namenili izgubljenim minutam ob izmeni, povsem razumljiva. V veliki večini so delavke v Delti vezane na javni prevoz. To je tudi vzrok za izgubljene minute, saj je nemogoče koregirati oz. omogočiti pet-minutnega premika v odhodu prve izmene in prihodu druge, kar bi odpravilo manjkajoči čas. Pet-minutna izguba pa se znova pojavi ob odhodu druge izmene. Da to ni nepomembna zadeva kažejo izračuni, ki so jih naredili v Delti in s tem dokazali, da bi brez teh izgubljenih minut plan z lahkoto dosegali, medtem ko je sedaj bitka za sto odstotno doseganje plana zelo težka; saj ga celo z osmimi nadurami težko dosega-jo.

Ukrepe za premostitev teh težav so delavci Delte sprejeli že ob sprejemanju zaključnega računa, ko so ocenili leto nazaj in ob tej inventuri ugotovili kako težko zna biti izgubljanje minut ob prihodih oz. odhodih z dela. Sprejeti ukrepi že kažejo na pozitivne premike, kljub temu pa sleherna tribuna ali zbor

opozori na nujnost kar največjega izkoristka časa.

Sicer pa pesti proizvodnjo TOZD Delta tudi precejšnje število novih delavk, ki norme še ne dosegajo, pa pogosta menjava modelov in manjši nalogi, saj vemo, da je proizvodnja Delte organizirana za večje serije.

Pred kratkim so v Delti zaposlili še nekaj novih delavk. S tem so pokrili fluktuacijo in hkrati izkoristili možnost dodatne pet-odstotne rezerve v številu zaposlenih. S tem so želeli pokriti tudi štirinajst delavk, ki delajo po štiri ure. Številčno so doslej sicer dosegali plan, s to pet-odstotno dodatno zaposlitvijo, pa si obetajo pokriti tudi razliko v doseganju planiranih minut.

KOLIKO IZGUBIMO Z DELAVCEM MANJ

Pisali smo že o kadrovskih težavah TOZD TIP-TOP. Ob zaključenem šolskem letu se je sicer zaposlilo v tej tozd nekaj novih moči, na drugi strani pa fluktuacija zahteva svoje. Tako razlike ostajajo in pred iztekom novega šolskega leta skoraj da ni pričakovati večje zaposlitve. Šest ljudi, ki jih manjka v TIP-TOP-u že od srede februarja, pomeni danes isto, kot da tozd kar štiri dni ne bi delal, če pri tem vemo, da en delavec naredi mesečno deset do enajst tisoč minut, celotna temeljna organizacija pa na dan cca 59000 minut.

tribuna v temenici

Delavci TOZD TEMENICA so se sestali na tribuni, kjer so se pogovorili o planu dela za tekoči mesec. Informacija je zajela tudi roke odpreme tako za izvoz kot za domače tržišče. Zaradi velikih obveznosti so se dogovorili za dodatno delo v prosti soboti, čeprav je jesenski čas tisti, ki veže delavce tudi z velikimi obveznostmi doma. Skoraj vsakdo ima še kakšen košček zemlje, ki tudi ne more čakati, to pa je gotovo tudi del vzrokov za višjo bolniško v septembru.

Odgovorni delavci v Temenici so s celovito informacijo o delovnih obveznostih te temeljne organizacije skušali vplivati na zavest in odgovornost slehernega za skupen cilj. Delavce je na tribuni obiskal tudi glavni direktor in jim predočil situacijo v celotni delovni organizaciji, saj sta prav september in oktober za vse tozd izredno zahtevna.

AFORIZMI

Resnično najbolj nevarna vsaki demagogiji je resnica.

Nekateri si ne upajo zavihati rokavov, ker bi razkrili žalje na komolcih.

konferenca osnovne organizacije sindikatov - živo sredi dogajanj

V soboto, 18. septembra, se je sestel družbenopolitični aktiv naše delovne organizacije na katerem se je ponovno konstituirala konferenca osnovnih organizacij sindikatov Labodovih TOZD. Našega zbora sta se udeležila tudi predstavnika republiškega sveta ZSSS, tov. Klofutar — predsednik odbora sindikalnih delavcev tekstilne in usnjarske industrije ter predsednik komisije za nagrajevanje po delu pri republiškem sindikalnem svetu, tov. Omejc.

Osrednja točka dnevnega reda je bila, poleg konstituiranja konference sindikatov Laboda, razprava o stališčih o dohodkovnih in delitvenih razmerjih v naši delovni organizaciji. Ob gradivu so delegacije temeljnih organizacij izrekle precej razmišljanj in pripomb. Enotno je bilo mnenje o nujnosti dograjevanja sistema delitvenih razmerij, če hočemo do leta 1983 to področje doseči in dopolniti tako, kot nam narekujejo dosedanje izkušnje in v marsičem dopolnjena zakonodaja. V razpravi je prevladovalo mnenje, da v teh novih korakih ne bodimo eksperimentalisti, pač pa se poslužujemo analiz zunanjih sistemov in pozitivnih

Razmišljanja in pripombe posameznih delegacij so dale prvi seji konference OO sindikatov vnaši delovni organizaciji ton in vsebino, kakršno si tudi vbodoče želimo.

lastnih izkušenj. V tej smeri gre tudi naloga takojšnjega pristopa k izdelavi razvida del in nalog (le-te sicer imamo, vendar jih nismo sprotno dopolnjevali in tako so često nesprejemljivi), pri tem pa naj sodelujejo vsi organizatorji dela in delavci sami. Kako odgovorna je naloga, ki smo si jo zadali z dograjevanjem delitvenih razmerij, je poudaril tudi tov. Klofutar in podčrtal velik prispevek, ki ga bomo s to akcijo vtakali v splošna prizadevanja sindikata. Opozoril pa je tudi na širino te aktivnosti, ki bo le ob sodelovanju nas vseh zagotovila tudi za nas vse sprejemljivi

sistem. Kajti znani so primeri, ko delavci ponujenega sistema delitvenih razmerij niso sprejeli, ker je bil delan mimo njihovih stališč, skratka mimo delovne sredine.

Vendar pa je konferenca opozorila tudi na zunanje faktorje, ki so tako v republiškem kot v zveznem nivoju nedorečeni. Ob tem tudi na že mnogokrat poudarjeno neustrezno družbeno vrednotenje naše branže nasploh, pa na številne tokove, ki zaviralno vplivajo na naša prizadevanja in ki često niti niso več upravičena (prispevek za nerazvite, prerazporejanje viškov SIS, pospeševanje izvoza ne glede na lastna prizadevanja v tej smeri in podobno). Ta širina in teža vsebin pa je odprla vprašanja vpliva in moči sindikalne organizacije. Sindikat se često čuti nevlplivnega in nemočnega, pa vendar ima moč vplivati preko delegatskega sistema. Delegate na vseh ravneh mora sindikat klicati na odgovornost, če je ravnal mimo splošnega utripa in mimo splošnih prizadevanj sredine, ki ga je imenovala. To pa nalaga sindikatu sprotno in dosledno spremljanje delegatskega sistema, s tem pa si hkrati sindikat krepi moč, ugled in vpliv.

Konferenca je opozorila tudi na občutljivo in pomembno vprašanje družbene in individualne odgovornosti. Slišati je

bilo pripombo, da je konkretno v naših delovnih sredinah še vse premalo individualne odgovornosti, čeprav nam dosedanje rešitve ponujajo uveljavljanje le-te. Ob tem naj velja pripomba, da vsak sistem počiva na ljudeh in le od zavzetosti sleherne sredine je odvisno, v kolikšni meri bo odgovornost vzpostavljena na vseh nivojih, vseh področjih in to povsem konkretno. Širšo odgovornost pa bi bilo nujno takoj zahtevati tudi vsled dokaj indolentnega odnosa do sprejetih sklepov in stališč, ki se v našem širšem prostoru često vse manj ne upoštevajo in ne spoštujejo.

Za naše sredine velja, da bomo morali osebno odgovornost še bolj konkretizirati in jo prenesti iz papirja v prakso. Ob tem velja velik poudarek tudi osebniemu zgledu odgovornih delavcev pa tudi aktivistov v družbenopolitičnih organizacijah in organih upravljanja. Slednjič so sklepi konference obvezujoči za prav vse nas in še posebno za organe upravljanja, ki morajo na tej osnovi pristopiti k novim nalogam.

Konferenca je opozorila še na številna področja, ki morajo tvoriti vsebino dela tega organa. Širina dela posameznih OO ZSS kot seveda konference, pa kliče po še večjem sodelovanju strokovnih služb.

Korajžno smo si zastavili cilje, pogumne so bile besede tako delegatov kot naših odgovornih delavcev, predvsem glavnega direktorja, tov. Bratoža. Kljub tem obsežnim in pomembnim nalogam smo prepričani, da bomo zmogli doseči zastavljene cilje!

Po sestanku smo si ogledali tudi proizvodnjo TOZD Libne, ki je na to lepo, sončno in sicer pristo soboto, tako kot mnoge Labodove temeljne organizacije, delala s polno paro.

ROMANA TRPIN

seminar v Ljubljani

Dne, 6. in 7. septembra 1982 je Dopisna delavska univerza organizirala seminar v Ljubljani na temo:

„Spremembe in dopolnitve zakona o delovnih razmerjih“ s tremi poglavji:

1. Sklenitev in prenehanje delovnega razmerja
2. Delovni čas, odmori, počitki, dopusti in varstvo pri delu
3. Odgovornost delavcev za kršitve delovnih dolžnosti in odškodninska odgovornost ter varstvo pravic delavcev.

Za vse tri poglavja so udeleženci prejeli pismeno gradivo v predavanjih pa je bilo moč izvedeti vrsto zanimivosti v zvezi z izvajanjem zakonskih določil v praksi. Po predavanjih je bila razprava, v kateri so udeleženci postavljali številna praktična vprašanja. Prav zaradi tega je bil seminar za vse, ki se vsakodnevno srečujejo z delovnimi razmerji in disciplinskimi postopki, gradivo pa je v pomoč pri reševanju vprašanj s tega področja, posebno če vemo, da lahko zakon različno razlagamo. Zato prav gotovo udeležba na takem seminarju ni zapravljanje časa, temveč pomeni pomembno funkcionalno izobraževanje, ki naj bi ga se udeležili predvsem delavci kadrovskih služb in poslovni sekretarji.

Sodelovanje med našo delovno organizacijo in Jobisom teče že peto leto. Na posnetku je tehnik tega našega Zahodno-nemškega partnerja na obisku v TOZD TIP-TOP, kjer izdelujejo oblačila za to firmo.

akcija nnp 82

Kot vsako leto, so tudi v tem letu aktivnosti in akcije „NNNP-82“. Osnovni povdarek akcije je predvsem na področju družbene samozaščite kot osnove za splošno ljudsko obrambo in na dejstvu, da se z razvijanjem družbeno-samozaščitne aktivnosti neposredno prispeva k nadaljni krepitvi in progresivnemu razvoju enotnega sistema SLO in DS.

Ugotavljamo, da kljub hitremu uveljavljanju in podružbljanju celotnega sistema SLO in DS še vedno prihaja do določenih pomanjkljivosti v delu nosilcev družbene samozaščite, kljub nenehnemu naporu navedenih dejavnikov za izboljšanje obstoječe situacije. Posledice nesreč lahko z večjo budnostjo in obveščenostjo v znatni meri zmanjšamo in ohranimo mnogo življenj in materialnih sredstev. Predvsem je v tem pogledu kritično na področju prometne in požarne varnosti. Zato si bomo v akciji „NNNP-82“ prizadevali za čim širše seznanjanje delovnih ljudi z varnostno problematiko na področju požarne in prometne

varnosti, kakor tudi delo civilne in narodne zaščite, da čim hitreje odpravimo morebitne vzroke. Vse aktivnosti bomo usmerili h končnemu cilju, to je zmanjšanju nesreč, števila žrtev, materialne škode in k večji varnosti in zaščiti družbene in osebne premoženja.

Akcijo „NNNP-82“ moramo videti v politični mobilizaciji, osveščanju in aktiviranju vseh subjektivnih sil za uresničevanje konkretnih nalog in aktivnosti s področja zagotovitve večje varnosti vseh udeležencev v prometu in vsodbuditev večje budnosti in previdnosti pri požarni varnosti v TOZD.

Aktivnosti, ki jih je sprejel sindikat in štab CZ potekajo v septembru, oktobru in v zaključkom v novembru.

— Izvajali bomo aktivnosti s katerimi bomo seznanili vse delavce o praktični uporabi ročnih gasilskih aparatov in ostalih pripomočkov za gašenje začetnega požara, ki so na razpolago na delovnem mestu.

— Pregledali bomo izpravnost vseh požarno varnostnih naprav in ocenili možna žarišča požarov.

— Ocenili varovanje družbene premoženja.

— Ocenili prometno varnost.

— Za zaključek akcije bomo sodelovali v vaji, ki jo pripravlja Občinski štab za CZ Novo mesto v mesecu novembru.

referent za SLO JANEZ ROTAR

Tov. Darjo Vidmariz TOZD Ločna je predsednik konference OO sindikata v naši delovni organizaciji. Je vodja krojilnice, v našem kolektivu pa je zaposlen od leta 1963.

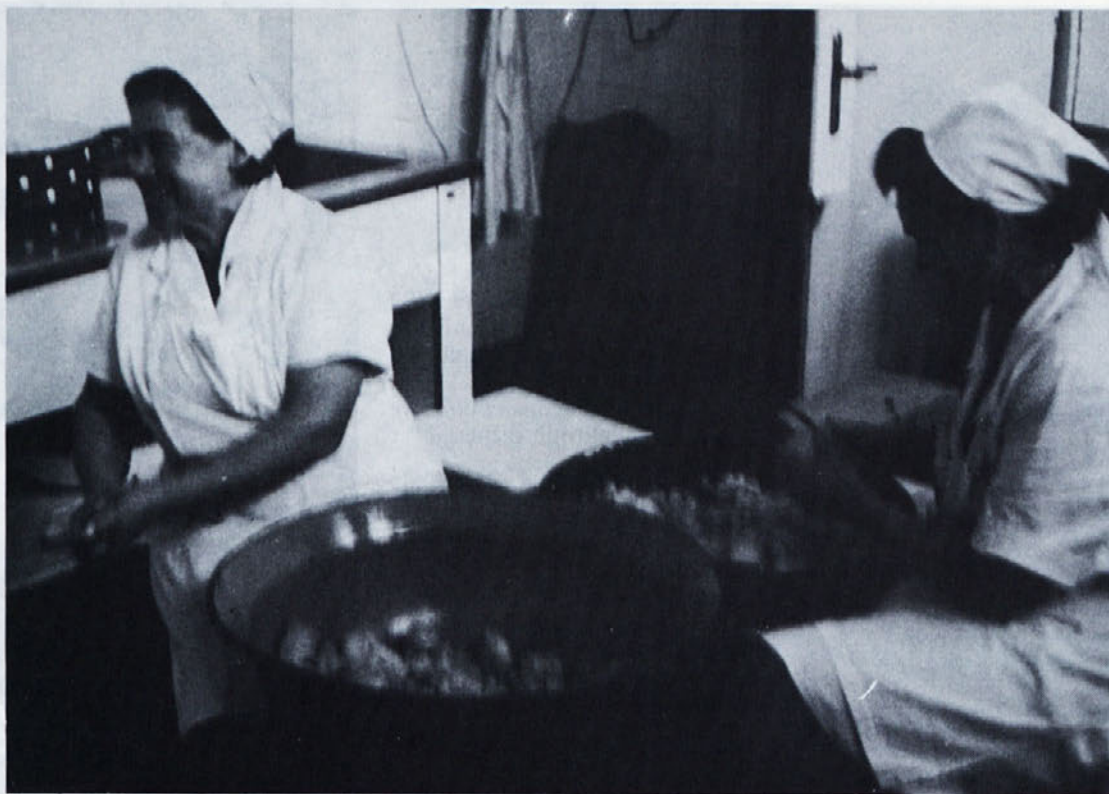
predstavljamo vam

Tri delavke delajo v kuhinji TOZD TIP-TOP in enote Commerce v Ljubljani. Marija Popovič in Dragica Ivšak sta zaposleni v tem kolektivu že šestnajsto leto, Štefka Meke pa se jima je pridružila pred tremi leti. Vsak dan pripravijo cca 220 malic, za katere velja, da so vedno sveže, okusne in obilne. Poleg malic pripravljajo v ljubljanski kuhinji tudi jutranji čaj in seveda kave ter postrežejo tudi z drugimi osvežilnimi pijačami.

Nabava teče preko tovarišice Popovičeve. Ta del opravi seveda ni lahak, še posebno ne v današnjih dneh, ko je kaj težko za meso pa še za kaj drugega. Poleg skrbi za pravočasno in pravilno preskrbo hrane, pa skrbi tovarišica Popovičeva tudi za obračun. Vendar pa se vse to dogaja zadaj za kuhinjo in marsikdo niti ne pomisli, da je v delo kuharice vključeno še kakšno drugo opravilo razen kuhanja samega.

Vse tri delavke v ljubljanski kuhinji so zadovoljne in takorekoč vedno nasmejane. Tudi večja dela, za katera še nimajo strojev – lupljenje krompirja in podobno – jih ne motijo; v hecu je bilo celo rečeno, da imajo le pri „krompirju krompir“. Vendar se ne pritožujejo. Rade kuhajo in vedo, da to dobro opravijo. Mnoge pohvale tistih, ki so deležni njihovih dobrot, so gotovo spodbuda za njihovo delo. Pravijo, da je največ pohval „od zunaj“, to je od tistih delavcev, ki pridejo v Ljubljano po opravkih iz drugih TOZD, manj pa znajo ceniti domačo kuhinjo domači delci.

Čas je v kuhinji strogo odmerjen, zato je bil tudi naš pogovor kratek, kuhinja je bila sicer že pospravljena, v drugem prostoru pa so Marija Popovič, Dragica Jušak in Štefka Meke že hitele s pripravami za malico naslednjega dne.

V kuhinji se vedno mudi – posnetek iz Ljubljane.

ali so lahko izjeme pri tribunskih sobotah

V naši delovni organizaciji je zaposlenih tudi precej invalidov. Mnogi med njimi delajo po štiri ure, zato se je v Ljubljani, kjer je zaposlenih 10 invalidov

PREDALČNE OGLASNE DESKE

Pomemben delež v splošnem informiranju delavcev v posameznih delovnih sredinah predstavljajo oglasne deske. Vendar znajo biti le-te često tudi prenatrane, „bombandirane“ z zapisniki, oglasi, vabili, sklepi... Vendar je to predmet posebnega sestavka, ki tudi mora najti prostor na straneh našega glasila. Prav zaradi nepreglednosti oglasnih desk pa tudi zato, ker so dosedanje premajhne, so se delavski sveti TOZD Ločna, Commerce in DSSS odločili za nakup predalčnih oglasnih desk, ki nudijo večjo preglednost in urejenost materialov. Poleg te, namenjene obveščanju iz dela samoupravnih organov in DPO, bo na razpolago tudi večja oglasna deska brez stekla, namenjena plakatom, obvestilom in ostalim širšim vsebinam.

druge in 3 tretje kategorije, pokazalo vprašanje obveze teh delavcev do „tribunskih sobot“. Natančneje – vprašanje je sprožila ena od delavk, ki so ji – zato, ker na tribunsko soboto ni prišla na delo – odtrgali dan letnega dopusta. Prav zaradi precejšnjega števila invalidov v naši delovni organizaciji, bi znalo to vprašanje zanimati številne delavce. Za mnenje o tem primeru sem vprašala našega pravnika, tov. Periča.

Mnenje pravnika je, da ima tudi delavec, ki je zaposlen s polovičnim delovnim časom, prav take obveznosti kot ostali delavci, vendar sorazmerno s svojo delovno obvezo. Torej mora delavec v omenjenem primeru oddelati tudi polovičen fond ur za tribunsko soboto. Vsakdo ima pravico biti informiran, to pa je tudi njegova dolžnost. Za obveščanje, ki bo pomagalo tudi pri našem samoupravnem odločanju, pa smo se vsi delavci Laboda dogovorili za fond 24 ur letno.

V tej smeri so naravnani naši samoupravni splošni akti, ki seveda ne predvidevajo izjem. V kolikor je posamezen primer težji, seveda moramo znati prisluhniti težavam invalida in lahko tudi trdimo, da tak delavec ni nikoli naletel na gluha ušesa. Gotovo pa je v primeru tribunskih sobot obveza za vse zaposlene v Labodu enaka. Ta obveza pa je povezana tudi z našo dolžnostjo in pravico biti obveščen in se tako „opremiti“ za kavalitetno in pravilno samoupravno odločanje.

DRAGA STANOVANJA

Ob vse višjih zneskih za kvadratni meter stanovanjske površine, je često kaj težko načrtovati nakup ene same enote, kaj šele slediti velikim potrebam. SIS za stanovanjsko izgradnjo v Novem mestu je poslal delovnim organizacijam anketo, v kateri prosi za podatke o potrebah, oz. predvidenih nakupih stanovanj do leta 1985. Ob tem materialu je na delavskem svetu DSSS stekla razprava o naših potrebah. V dokaj brezizhodnem položaju je bila pobuda direktorja, da si skušamo zagotoviti komunalno urejena zemljišča in tako pomagamo graditi našim delavcem svoje lastne hiše, navdušeno sprejeta.

10. KONGRES ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

IMETI SVOJO NORMO

Kolikokrat slišimo stavek: „Jaz imam svojo normo!“ Povedan je ponosno in dokončno. Pa vendar – ali je to dovolj? Premalokrat se zavedamo, da je dohodek tozod odvisen od skupno fakturiranih minut. Le-te pa kljub posameznim visoko preseženim osebnim normam, niso vedno v planiranem obsegu. In zato je borba za osebno normo premalo. Boriti se moramo tudi za doseg planskih minut, za skupen cilj. V tej vzajemnosti in v takem razumevanju svojega in hkrati skupnega položaja, bomo šele dosegli željeno.

AFORIZMI

Odgovornost je kot lepa ženska, vedno smo ji pripravljene kaj spregledati.

Najbolj uničevalno za spomin je, če gre človek na višji stolček.

Tudi umazana laž je lahko čista resnica, če imaš tri priče.

razprave mladincev pred njihovim kongresom

Enajsti kongres ZSMS bo v Novem mestu oktobra meseca. Kongresne dokumente so obravnavale vse osnovne organizacije, hkrati pa so ob tem ocenile tudi svoje delo. Koordinacija OO ZSMS v naši delovni organizaciji deluje dokaj redno in je pravzaprav v zadnjem obdobju prva med DPO resneje zaživel.

VISOK OBISK NA SROMLJAH

Na Sromljah v našem rekreacijskem centru so se v četrtek, 16. septembra, sestali predstavniki večjih delovnih organizacij v občini Krško skupaj s predstavniki medobčinske gospodarske zbornice, generalnim sekretarjem in predsednikom GZS ter predsednikom predsedstva GZJ, generalnim sekretarjem GZJ ter članom predsedstva tega organa.

Obisk najvišjih predstavnikov zvezne in republiške gospodarske zbornice je bil namenjen predvsem vprašanju gospodarskih razmer v Djuru Salaju, splošnemu gospodarskemu utripu v občini Krško ter začetku rednega obratovanja nuklearne elektrarne.

Precej časa je veljalo, da so mladinske aktivnosti usmerjene predvsem v športno-rekreativne dejavnosti, prirejanje kulturnih programov, čistilnih akcij in podobno. Vendar so v zadnjih mandatnih obdobjih tako programi dela kot tudi same akcije usmerjene v žive teme izobraževanja, zaposlovanja mladih, stanovanjske problematike, delovne discipline, skratka enakopravno z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami se tudi ZSMS aktivno vključuje v naša splošna vsakodnevna prizadevanja.

Tudi razprave po TOZD o kongresnih dokumentih so izzvene resno in angažirano. Često je bila poudarjena nujnost tesnejšega sodelovanja šol z združenim delom in usklajevanja med omeba dejavnikoma. Pri vse bolj perečem vprašanju zaposlovanja mladih so bile razprave žive, nič manj pa pri analiziranju delovnih uspehov mladih. Ob teh so mladinci poudarili premajhno zavest in slabotne delovne navade mnogih mladih delavcev, ki se ne potrudijo dovolj za delovni rezultat. Ob tem velja posebna pozornost delovni disciplini, v kateri vidijo mladi še precej notranjih rezerv. Hkrati pa so predvsem v Ljubljani poudarili nujnost dograditve sistema nagrajevanja, saj sedanji mlademu delavcu ob pričakovani storilnosti postavlja preizkus osebni dohodek.

Zanimiva so tudi razmišljanja v drugih OO ZSMS, kjer so načeli vprašanje delovnih rezultatov, analize vzrokov za nedoseganje norme, interesnih dejavnosti in podobno. Skratka, mladina bo na svojem kongresu trdno zastavila pot in – po sprejetih zaključkih iz predkongresnih razprav – vztrajno gradila na kongresnih stališčih naprej.

naš pogovor

Tokrat je stekel pogovor s tov. BOŽOM GALIČEM. Letos je praznoval deset let dela v Labodu, sicer pa je šofer že celih petindvajset let. Pa vendar, omejimo se na teh deset Labodovih let, ki so tov. Galiča popeljala na številne konce Evrope.

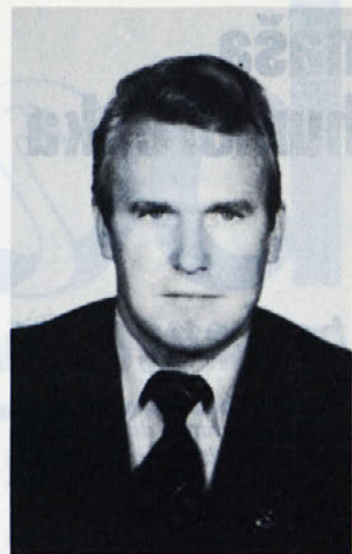
„Težko bi naštel vse dežele, ki sem jih prevozil. V vzhodni Evropi sem bil povsod razen v Albaniji, precej pa sem vozil tudi po zahodni Evropi. Kamor delo kliče naše odgovorne in strokovne sodelavce, tja odbrizmo. Često so bile to dolge vožnje in ker so pogovori in posli stekli seveda podnevi, smo se mi ponoči vozili. Posledica tega so tudi očala, ki sem jih dobil letos, vse bolj pa čutim tudi bolečine v hrbtenici.“

Pa vendar bi si mislil človek, da je udobno in lepo potovati z mercedesom po raznih krajih domovine in tujine.

„Če so to ure in ure vožnje, ni nobeno potovanje več udobno. Moji sopotniki to dobro vedo, čeprav je danes ta, jutri drugi, jaz pa sem vedno isti. Često moram na pot tudi ob nedeljah, zgodi se tudi na praznik... Pa če je to le vožnja na letališče, je dan vendarle razbit. Toda to je moje delo in če ga konec koncev ne bi imel rad, tudi vztrajal ne bi. Je pa včasih hudo. Hudo je, če med dvema vožnjama niti ni časa za spanec, če imam obvezo priti do določene ure v Zagreb, še vedno pa sem v Ljubljani, ker pogovori še trajajo... Vendar doslej nisem še nikogar pustil čakati. Medtem ko sem se pa že sam načakal, da je kaj. Vem, da so tu razne okoliščine, kot so zamude letal, pogovori, stranke... Vendar je čakanje najtežje. Takrat rad berem, če sem v tujem, novem kraju, si ogledam znamenitosti, vendar čas gre kljub temu le počasi naprej.“

Petindvajset let vožnje, koliko prevoženih kilometrov je to, je to tudi kaj nesreč?

„Skupno sem prevozil cca tri in pol milijone kilometrov, v teh desetih Labodovih letih pa blizu milijona. Nesreč na srečo ni bilo večjih. Moram pa povedati, da imam v Labodu vse razumevanje za kakršnokoli popravilo avtomobila, na drugi strani pa tudi precejšnje ugodnosti na servisu, saj često lahko dobim avto že v enem dopoldnevu, ko v Ljubljani čakam na vožnjo nazaj. Vendar

pa ob vseh naštetih kilometrih in dnevih vožnje ostaja nekaj drugega – malo sem bil doma in moji hčerki sta zrastle predno sem ju uspel prav „pocrkljati“. To mi manjka. Zato pa vsak prosti čas rad poseđim z „mojimi ženskami“, rad delam na vrtu, presajam rože, kar je moj hobi. Pa tudi hčerki imata posluh za moje delo, kar mi izkažeta tudi z občasnim pranjem službenega avtomobila, če sem jaz preutrujen.“

V kolektivu veljaš za človeka brez dlake na jeziku in morda včasih rečeš huje kot misliš.

„Odkrit sem in morda bo kar držalo, da povem grše kot mislim. Vendar pa to ni opravičilo. Brez dlake na jeziku sem tudi na naših sestankih, kjer pač uspem biti prisoten. Sem član OO ZK, deloval sem v disciplinski komisiji, toda ker sem veliko na poti, ne morem sodelovati tako kot bi želel. Sicer pa mislim, da se tudi nasploh pogovarjamo vse bolj odkrito, kar me močno veseli.“

Kaj si pa želiš za naprej?

„Želel bi si biti nagrajen po delu – pri nas se veliko dela na tem, vendar bomo videli...“

TEMNO LETO 1983?

Prihodnje leto se bomo srečali še z enim problemom, ki se je v pretekli zimi že nekajkrat najavil: primanjkovalo bo približno 5000 GWh električne energije (ali kar 6,6 odstotka vseh potreb). Že lani smo z redukcijami prihranili 1183 GWh ali 1,9 odstotka lanskih potreb, v elektro-gospodarstvu pa pravijo, da smo takrat imeli še to srečo, da so vse termoelektrarne delale dobro in da smo precej toka lahko tudi uvozili, ko nam je šlo najbolj za nohte.

naša humoreska

po kongresu

„Malo moramo diskutirati o kongresnih dokumentih in o povečanju produktivnosti dela“ je začel dostojanstveno sekretar Tone.

Marko se je prijel za glavo in rekel:

„Tone, kako naj govorimo o tako pomembni zadevi prav zdaj po dopustih? Drugič pa bi lahko počakali na kongres sindikatov, da bomo videli in slišali, kaj bodo tam tovariši rekli in nam bo lažje diskutirati!“

Osnovna organizacija se strinja.

„Potem pa razmislimo malce o varčevanju in stabilizaciji tako v naši TOZD kot v širši skupnosti“, nadaljuje Tone z razpravo.

„Spet ti!“ Ga opozori Nace. „Maloprej ti je Marko lepo pojasnil, ampak ti ne dojemaš.“

Kdo pa smo mi, da bi govorili o teh stvarih pred kongresom sindikatov. Moramo počakati, da bomo slišali odločitve našega delavskega razreda.“

„Tu ni kaj pojasnjevati, ker je vse jasno!“ je mnenje Andreje.

„Pa se malo pogovorimo o medsebojnih odnosih v našem kolektivu, predlaga Tone. „Ne bi bilo slabo“.

„To pa ne“. Kaj naj takoj po dopustih pričnemo z razprtima- mi?

Osnovna organizacija se strinja.

„Kar je, je“. Reče Tone
„Nič ne moremo, počakali bomo in dočakali, in ko bomo v septembru in oktobru udarili, bo pokalo na vse strani.“

„O, tudi ta predlog ni v redu“, spregovori Janko. „Prvič, september in oktober sta meseca kmečkih del in čas za nabiranje gob. Vsi odhajajo k svojcem po ozimnico ali pa nabirat gobe. Zakaj ne bi počeli tega tudi mi komunisti? Ampak ko bo prvi sneg pobelil strehe, takrat bomo pokazali vsem, kako se dela!“

S. DOŠENOVIČ
— TOZD COMMERCE —
LJUBLJANA

Klimatske razmere v likalnici TOZD Zala so dokaj težke, saj so v poletni vročini presežene celo zgornje dovoljene temperature. Predvidoma bo ta problem rešen že v prihodnji sezoni in tako bodo pogoji dela občutno boljši.

kajenje proti zdravju in varnosti

Teden boja proti kajenju je sicer minil, toda naše akcije v teh prizadevanjih ne smejo biti enkratne. Skrb za zdravje je naša prva dolžnost in ob tem pomeni preprečevanje kajenja velik delež. Če pa že ne moremo vplivati na prenehanje kajenja pri strastnih kadilcih, moramo zagotoviti pogoje, v katerih dim ne bo ogrožal tudi

10. KONGRES
ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

Kdor ljubi svojo domovino, jo z enim samim objemom svoje misli obseže vso; ne samo njo, temveč vse, kar je kdaj ljubil in kar bo ljubil kdaj pozneje. Zakaj ljubezen je ena sama in nerazdeljiva.

(I. Cankar)

Po delu spoznaš delavca.
(Jean de la Fontaine)

Svobodo ceniti zna tisti, ki je težko do nje prišel.

(I. Andrič)

nekadilcev. Prav zaradi tega je prišla na naše sestanke že marsikatera pobuda za omejitve kajenja na sejah oz. za pavze na daljših sestankih, ko se lahko kadilci odstranijo in zaužijejo „porcijo svoje strupene razvade“ ne da bi pri tem ogrozili nekadilce.

V DSSS pa smo se skupaj s TOZD Ločno in Commercem letos znova dogovorili za prepoved kajenja v menzi. Tako priporočilo smo sprejeli sicer že pred dvema letoma, nihče pa ga ni upošteval. Vendar zahteva prepoved kajenja v menzi tudi inšpekcija higiene in medicine dela; konec koncev pa je samo po sebi umevno, da v ta prostor ne sodi cigaretni dim. Ob tem ostaja vprašanje kje bodo kadilci lahko prižgali svojo cigareto, saj na kajenje ne moremo gledati le kot na zdravje škodljivo, pač pa se pojavlja še en prav tako pomemben in celo prav tako usoden moment — varnost. Tudi o požarni varnosti v zvezi s cigaretnimi ogorki smo že pisali in že veliko povedali. Torej iz obeh stališč — zdravja in varnosti — velja posvečati kajenju v naših delovnih prostorih vso pozornost. Prav v naši branži so pogoji za ogenj veliki, zato bi se morali delavci bolj zavedati nevarnosti, ki jo prinašajo cigareti. In če že kadijo, zavedati se kje in kdaj s tem ne ogrozijo zdravje sočloveka in varnosti našega skupnega premoženja.

kobansko 82

TOZD Ločna in Commerce sta bila skupaj z občinsko konferenco ZK pokrovitelja nad brigado novomeških brigadirjev, ki so delali v republiški akciji Kobansko 82.

Skupaj z mladinci iz Ljubljane, ki so se povezali v brigadi „Ljubo Šerčer“, so novomeški mladinci delali na obmejnih področjih pri tamkajšnjih kmetih. Hribovita dežela je za obdelavo zemlje kaj težka, delo pa je še posebno otežkočeno zaradi močvirnih in nerodovitnih predelov. Že pet let mladinske delovne brigade delajo na izsuševanju te zemlje in rezultati se že kažejo. Domačini so brigadirje toplo sprejeli in z njimi so ves čas delali in delili tudi mnoge radosti.

Novomeška brigada „Baza 20“ je delala v drugi izmeni in dosegla lepe delovne rezultate. Nekoliko manj pa so bili mladi zadovoljni z interesnimi dejavnostmi, ki so jih pričakovali v večji meri. Vendar veselja nikakor ni primanjkovalo. O tem smo se prepričali tudi predstavniki pokroviteljev, ki smo obiskali brigadirje na trasi in preživeli z njimi tudi veselo in nadvse prijetno popoldne.

MARJANA BUKOVEC